

NIEOMYLNIE (193) av

W pisowni rozłącznej (174), w łącznej (19); -l- (191), ł (2).

Oba e oraz o jasne (w tym w pierwszym e 1 r. błędne znakowanie).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde brak.

1. W funkcji modalnej wyraża przekonanie autora wypowiedzi o jej prawdziwości: niewątpliwie, na pewno (nie wchodzi w związki składniowe); *certe, certo, ex confesso, explore, facile, fataliter, indubitanter, indubitate, maxime, nimirum, plane, procul dubio, quippe, sane, scilicet, sine dubietate a. dubio, videlicet Cn* (77) : *RejKup Zv; LubPs T2v; RejWiz 103*; á kto mieczem zábija/ nieomylnie też mieczem zábít będzie. *RejAp 109, 157*; Tákże nieomylnie iefli mu kto dufác będzie/ będzie opiekálnikiem y dzyatek iego/ y wżytkiego domu iego/ y kázdey íprawy iego. *RejPos Oooo3, 2v, 7, 31, 133, [137] (29)*; *RejPosWiecz² 96*; Pomyłł łobie iedno/ iefliby do tego kiedy przyfzłó/ iákoż nieomylnie przyść muśi/ nie będąieli vznánia twego á miłofierdzia Páná twego *RejZwierc 256v, 126v, 130v, 176v; CzechRozm 117v, 262v*; ále słuchay pilnie/ Ze pewną rádę naydzyełz we wżem nie omylnie. *PaprPan V4; CzechEp 174, 367; PaprUp A3v*.

Zwrot: »nieomylnie nadziewać się« (4): Ale iáko mu łie to łowito nágradziło/ kto o tym czyta może łie wciełzyc/ bo kázdy wierny thákże łie tego nieomylnie nadziewać może. *RejAp 23; RejPos 201, 250, 277*.

Wyrażenie: »iście nieomylnie« (4): Bo ten ktory nádzyeieł fwą w Pánu Bogu łwym kładzye/ Ten iuż iście nie omylnie wygrał ná tym zakładzye *LubPs ff2; RejPos 275v; RejPosWiecz² 93v; RejZwierc 206*.

Szeregi: »bezpochybnie (a. niepochybnie) a nieomylnie« [szyk 2:1] (3): á ktory [kościół] duch śwýety [...] nye pochybnye á nyeomylnye íprawye/ y do końcá íprawowác będzie/ wedle obyetnice páńłkiey. *KromRozm II y*; Tuć iuż bezpochybnie á nieomylnie wżytko przypadác będzie wedle woley twoiey/ ták iákoć tho tu mocno obiecowác y załubowác raczy. *RejPos [219], 197v*.

»iście a nieomylnie« (1): Tákże też ície á nieomylnie potkáią [pociechy] kázdego wiernego Páńłkiego *RejPos 276*.

»nieomylnie a niewątpliwie (a. bez wszego wątpienia)« (2): iuż łobie nędzny człowiczek/ o cokolwiek záwoła do niego/ wżytko á wżytko nie omylnie á bez wżego wątpienia/ zyednáć może. *RejPos 212, 141v*.

»pewnie a nieomylnie« (20): Ale tu Pan miánowicie to temu miáftu obiecowác raczy: iż iáko ono wiązáło/ mordowáło/ przeładowáło niewinne łudzi/ tákże go też to pewnie á nieomylnie nie minie *RejAp 109*; Iż oczkółwiek mie będzie prośił tákí kázdy s táką wiárą y s tákim łercem łwoim w imię moie pewnie á nieomylnie wżytko wdzyáłam dla niego. *RejPos 294v, A6v, 7, 76, 161, 184 (17)*; *RejZwierc 69v; CzechRozm 141v*.

»ustawicznie [= niezachwianie] a nieomylnie« (1): ktorych [nieskończonych radości] s pewnych á nieomylnych obietnic Páná łwego/ też włtáwicznie á nieomylnie czekamy *RejPos 250*.

2. Zgodnie z prawdą, wiarygodnie (wchodzi w związki składniowe z czasownikami mówienia, myślenia itp.) (64) : Połuchaycze włfyłczy pilnie Bo wam powiem nie o myłwie [!] *RejKup y5*; O łwięty á práwie prawdziwy tho włkázowác raczy/ czego y Cherubin Seráphin y wżyłtek zbor niebiełki włtáwicznie wołáiąc á wznáwáiąc nieomylnie nam połwiádlzáią. *RejAp 38v, 69, 98v, 109*; A ktemu ielzcze Pan/

ták iáko thu nieomylnie słýłzimy/ [...] potwirdził tego pewnym á nieomylnym tym znákkiem Bořtwá á moźności słwey *RejPos* 222; Gdyż o Pánu powiáda nieomylnie Prorok/ iż on rořprořzy káždá ráde omylná *RejPos* 334v, 32, 190, 220, 258v [2 r.], 265 (22); *RejZwierc* 8v [2 r.], 264.

W charakterystycznych połączeniach: nieomylnie iřcić, napisać, opowiadać się, opowiadać ((o)powiedzieć) (12), postanowić, pořwiádszać, rozkazać, słyszeć (5), sprawić, řciagać się [do czego] zostawić (3); dekret nieomylnie ferowan (uczynion, wydany) (3); sentencyja nieomylnie obwołana.

*Zwroty: »nieomylnie obiec(ow)ać, obiecany« [szyk zmienny] (19:3): Dla prawdy/ to ieřt/ iż Pan Bog nie omylnie obiecał wyřłuchać wiernych. *LubPs* ee4v; Gdy kto vřłýłzy [...] ony rořkořzy nieomylnie obiecáne/ [...] o bárzo będzie řłodko w vřciech. *RejAp* 88v, 5, 19v; *RejPos* 191v, 259v, 266v, 288v, 294v (13); *RejZwierc* 14v, 37, 255v, 264, 266.*

»nieomylnie upewnić« (1): ktoź nam tedy tákie řerce y táká wiáre řpráwić moźe/ iedno thy řam nářz wřzechmogácy Pánie/ ktoryř nas řam w tych obietnicach nieomylnie vpewnić raczył *RejPos* 76v.

»nieomylnie utwirdzić« (1): Vdayze řie tedy zá nim á zá tymi drogámi iego/ á zá řwiętemi náukámi iego/ ktore on tu tobie w řířmiech řwoich mocnie á nieomylnie vtwirdzić á zořtáwić raczył. *RejPos* 275v.

»nieomylnie zářlubić (a. zářlubować)« (6): Abowiem iż Pan řam przyřádz raczył/ á nie omylnie zářlubił/ iřcie ieřt tego potrzebá ábychmy [...] *LubPs* Z3; *RejPos* 293v, 319, 321v, 352v; gdyż tho káždemu nieomylnie zářlubić raczył/ iż gdzie on řam ieřt chce áby tám z nim był káždy řługá iego. *RejZwierc* 115v.

Szeregi: »istotnie a nieomylnie« (2): Bo gdyby thu do kogo Anyoř przyřzedł/ á powiedziáł mu iřtotnie á nieomylnie od Páná/ co woliřz [...] *RejPos* 315v, 334.

»jářnie a nieomylnie« (1): gdyż to Pan iářnie á nieomylnie obiecuie káždemu wiernemu řwemu/ [...] iż řie on teź do káždego náwroćić chce z miłostíwá řáłką řwoiá. *RejZwierc* 266.

»mocnie a nieomylnie« (3): *RejPos* 275v, 352v; gdyż władza tego rozwiáźania nie tylo ná řziemi/ ale y w niebie być mocnie/ á nieomylnie opowiáda. *BiałKat* 166.

»pewnie a nieomylnie« (1): tedy tho pewnie á nieomylnie zářlubić ráczył wřzytkim wiernym řwoim *RejPos* 319.

»prawdziwie a nieomylnie« (1): áby cie nam iedni prawdziwie á nieomylnie w náukach á w rozmowach řwoich/ nie ináczey iedno iáko pálcem/ vkázowáli *RejPos* 276.

»nieomylnie i wiernie« (1): Abowiem wierz mi żeć komźa y kápicá nic prawdy podeprzeć nie moźe/ ieřłize iey s řobá nie przynieřie s řczyrey rády á s řczyrego pořtánowienia mądrořci Páńřkiey á Duchá s. ktore nieomylnie y wiernie á wiecznie on iuź řwiátu pořtánowić raczył *RejPos* 284.

3. Bez popełnienia omyłek, bezbłędnie; non aberrando Cn (20) : Iuź mařz miłostíwy kroľu czoc řie won czas řniło Iuź řie dowieřz nie omylnie wřzytkoć řię řpelniło *RejJóz* L6v; *KromRozm II* a2v; Teź przekłádał nie omylnie wiele proroctw y obiáwienia/ ktore wřziáł od Boga *BibRadz I* 353v; *RejPos* 221, 274v, 315v, 347; Támech z nią wiele rzeczy/ ořobnie rořpráwiáł/ Wřzelákie vprzeymořci/ od W.M. ziáwiáł. W cźymech iuź iey řzczerořci/ dořzedł nieomylnie/ Bom řie tego dořwiádczał z wielu rzeczy pilnie. *PaxLiz* E2v.

Zwroty: »nieomylnie poznać« [szyk zmienny] (5): Ktora [nauka] yełli fye nye lcyąga ku Bogu y przykazanyu yego/ ani ku zgodzye y miłości fpołeczney [...]/ toć yełt zły owoc/ przez ktory nie omylne falfywego proroká poznalz. *KromRozm I C4v; KromRozm III Q2v; RejPos 126, 233; Ale* chociażbych też nie omylnie poznał Heretyká: nużeż/ w mocyli to moiey náwroćić go? *CzechEp 45.*

»nieomylnie trafić« (1): kthore [ścieżki a gościńce] on nam vkázác á vtorowác raczył/ ábychmy imi nieomylnie tráfić mogli do Oycá fwego niebieskiego *RejPos 318v.*

»nieomylnie się wypełniać« (1): iuz ma iftotne á práwie widome przykłády/ iż fie ty obietnice Páńkie wielokróć nád wiernemi y niewiernemi nieomylnie wypełniály *RejPos 265.*

»nieomylnie wyrozumieć (a. zrozumieć«)[szyk zmienny] (3): Iełlyż raczył fłuchać pilnie Wyrozumieź nieomylnie. *RejKup d5v; RejPos 191v, 241v.*

»nieomylnie się zgadzać« (1): A thá wiárá/ thák iáko Páweł. piże/ y infze fie piśmá o tey wierze ták nieomylnie zgadzaią: [...] iuz oftydła á ozyębła iełt *RejPos 307.*

Wyrażenie: »nieomylnie zachowany« (1): *KromRozm III Ov cf »cale i nieomylnie«.*

Szeregi: »cale i nieomylnie« (1): ktore [podanie apostolskie]/ powyeda/ w Rzymkim koſcyele przez tylo namyáłtkow Pyotrowych cále á nyeomylne záchowane yełt. *KromRozm III Ov.*

»pewnie a nieomylnie« (2): A toż małz doftáteczny wywod y wykład tych czterech znákw/ po ktorych pewnye á nye omylne koſcyoł boży poznać mamy *KromRozm III Q2v; RejPos 233.*

4. Niezachwianie, nie poddając się wątpliwościom (18) : A rofkazał Anyołom/ by ich ftrzegli pilnie/ Aby káždy bełpiecznie chodził nieomylnie. *RejWiz 172v; RejAp 16; wżákże oni fą dobrej nádzyeie/ owfzem nieomylnie oczekawaią błogofławieńftwá RejPosWstaw [21³].*

Zwroty: »(d)ufać, wierzyć nieomylnie« [szyk zmienny] (2:1): *RejWiz 130; RejPos 284; Táká ia nádźieię/ czuię Pánie w łobie/ Gdyż to wiem że vfam nieomylnie tobie GrabowSet D2v.*

»nieomylnie wiedzieć« [szyk zmienny] (6): Gdyż iuz wie nieomylnie/ iż ty lichotarze/ Swym fprawiedliwym fądem márníe Pán Bog karze. *RejWiz 175v; A chociayby fie też tám y wierny kthory zámiełzał miedzy tym kákołem/ tedy to iuz wiełz s piśmá fwiętego nieomylnie/ iż rozna fmierć tego od tego RejAp 59v; RejPos 89, 276, 284, Ooo2v.*

Wyrażenie: »nieomylnie ist, pewien« [w tym: ist a pewien (1)] (4:2): Siedzi łobie buiáiąc w fwoiey ofiádłości/ Gdy wie iż nieomylnie pewien ich miłości. *RejWiz 175v; A iuzem tego nieomylnie ift á pewien/ gdy mi to Pan moy iftotnie obiecał á záflubił RejPos 293v, 275v, [310]v, 328.*

Szeregi: »istotnie a nieomylnie« (2): gdyż to ták iftotnie á nieomylnie rozumieć mozełz/ iż cokolwiek iełt rzeczono do iednych/ iż to iuz vftáwicznie poſełftwo idzye do wfzytkich *RejPos 277, 275v.*

»jaśnie i nieomylnie« (1): ále też to z łálki Bożey/ iáśnie y nieomylnie/ pátrząc w fłowo Boże/ iáko w fłoneczną iáłność/ widzę/ iż fię ná tym/ nie czuiąc fię bárzo myli. *CzechEp 106.*

»pewnie a nieomylnie« (4): A to też iuz pewnie á nieomylnie wiełz/ y iuzes fie náfluchał/ coć zá obietnice y coć zá dobrodzyeyftwá fą zá to obiecáne *RejPos 89; A ták kto iuz táká wiárę vmocni w łobie o tym Pánu fwoim/ iuz moze pewnie á nieomylnie ift być/ z onych iftotnych á nieodmiennych obietnic iego/ iż mu iuz [...] fą odpufzczony grzechy iego. RejPos [310]v, 276, 284.*

5. *Niezawodnie, tak że można ufać; affirmate, asseveranter Cn (4) : RejZwierc 189; chceż łtrzedz od złego/ w łmutkách ćiefzyć/ we włzytkich łprawách wodzem być/ nam nie omylnie. ArtKanc H16; Co ćiebie dobrze znáiąc/ prawdym łzukał pilnie/ Abych ćię wđdy poćiefzył/ teraz nieomilnie. PaxLiz C2v.*

Szereg: »ustawicznie [= niezachwianie] a nieomylnie« (1): á iż wykroczyłś s they łwobody/ ná ktorey cie Pan twoy połtáwić raczył/ á błogołáwić y opátrowác cie w niey włtháwicźnie á nieomylnie obiećác raczył RejPos 316.

6. *Szczerze, bez fałszu (6) : ogárnęłá á ofwiećiłá ie oná łzczyra á wierna prawdá Páńłka/ ktorą oni nieomylnie wyznawác mieli. RejAp 95, 24.*

Szeregi: »nieomylnie a nieobleńnie« (1): tedy to iełt práwe dobrodzieyłtwo miedzy poććiwemi narody/ áby ieden drugiemu wiernie włzythkiego życzzył/ [...] káżdego nie omylnie á nie obleńnie miłował. RejZwierc 95v.

»nieomylnie ani obłudnie« (1): A ták gdy poznałś łzczyrą chuć á wierną życzliwość przyaciela [...] o łtárayże łie też o to pilno áby on też nie mnieyłzą [...] znał chuć y przychyłność po tobie/ á nie omylnie áni obłudnie. RejZwierc 92v.

»prawie a nieomylnie« (2): Wyznawayże też práwie á nieomylnie łwięthą chwałę iego RejPos 206, 207.

7. *Właściwie, odpowiednio (4) : A ták moy miły brácie/ pomni ná to pilnie/ Iáko małż łwą powinność chować nieomylnie. RejWiz 157v, 3v; Ná włzelákim mieyłeu vpátroy to pilnie/ Kiedy małż zámilćzeć/ bądź rzec nieomylnie. Phil G2.*

Zwrot: »zachowywać się nieomylnie« (1): Tak radząc we włzech łprawah pomni na to pienie [!] Aby łie zachowywał na włzem nie omylnie RejJóz L7v.

Synonimy: 1. niewątpliwie; 2. niefałszywie, niekłamliwie, nieobleńnie, prawdziwie; 3. nieschybnie.

Cf OMYLNIE